

Ikatan laajennus valmistuu keväällä

AULIS ALATALO
Ikaalinen

Luoteisella Pirkanmaalla toimiva koulutus kuntayhtymä LPK-KY vetää ensi syksystä henkeä rakentamisessa. Sen ainoa iso laajennuskohde Ikaalisissa, käsi- ja taideteollinen Ikatalle, valmistuu ensi keväänä. Yhtymä jopa supistaa talouttaan ensi vuodelle.

Kaikkiaan yli miljoona euroa maksanut rakennus on sai katon ja seinät siitä vastaan alkuvuodesta.

Talosta tulee muun muassa malli- ja näyttelyrakentajien opiskelu- ja työtila: noin 90 opiskelijaa siirtyy Ikatan muiden opintajien keskele Omalta Tuvalta, vuokratiloista.

Oman Tuvan vapautuvia paikkoja ei jätetä tyhjäksi. Sinne rakennamme kaupungin kulttuuri-campukseen saamien varojen turvin tiloja valmistuville opiskelijoillemme, alkaville yrittäjille.

Opiskeluaikana heille on huomattavaa etua ahertaa samalla koulualueella kuin muutenkin, sillä tuoteideat ja monet oivallukset syntyvät yhteisössä, assistentti Reetta Liukkonen Ikatasta toteaa.

Koko koulutusyhtymä on rakentanut viime vuonna ammatti-instituutti Iisakin metallikoulutustiloista roboteineen nykyaikaiset, usealla miljoonalla eurolla.

Syyskuun alussa aloittanut,

uusi yhtiöjohtaja Terhi Päivärinta huomauttaakin, että nyt koko koulutuksen on keskityttävä tutkintojen suorittamiseen ja työllistymisen varmistamiseen.

Keskeyttäneitä liikaa

– Viime aikoina tutkintonsa keskeyttäneitä on liikaa, jokaisessa oppilaitoksessamme. Olemme menettäneet valtion maksamia, tuloksista tulevia rahoja. Siinä yhtymällämme on paljon työtä, Päivärinta pohtii.

– Kilpailu opiskelijoista on kova ja tiukkenee vain. Lähistölle on syntymässä lisää opiskelupaikkoja.

– Se tarkoittaa vain, että meillä koulutustarjonnan on oltava niin hyvä, että opiskelijat haluavat meille. Jos valtio pakottaa koulutusyhtymiä suuremmiksi yksiköiksi, meillä pitää olla hiottu opetusjärjestelmä.

Päivärinnan mukaan LPK-KY joutuu hyvin tarkasti pohtimaan, missä se järjestää koulutusta, mikä on todellinen tarve. Yhtymällä on oppilaitoksia Hämeenkyrössä (Iisakki ja Osaran maaseutuoppilaitos), Ikaalisissa (Ikata ja kauppaoppilaitos), Parkanossa (Iisakki, Pirkanmaan aikuiskoulutus, Ylä-Satakunnan musiikkioppilaitos, Petäjä-opisto) ja Kihniössä (Ikata).

Näistä musiikkioppilaitos toimii Ikaalisissa, Parkanossa ja Kihniössä, kansalaisopistossa ovat Parkanon ja Kihniön lisäksi Kankaanpää, Pomarkku ja Honkajoki.

Kalliot kuiskivat ikivanhoja tarinoita

Uhka: Sora ja hiekka ovat huvonneet, nyt louhitaan kallioita maanteiden pohjiksi

MATTI KUUSELA
RAINE LEHTORANTA, KUVAT
Aamulehti, Sastamala

Kalliot ovat yksilöitä, ainutlaatuisia ja arvokkaita persoonia, joita on suojeltava niiden itsensä vuoksi, ilman mitään syytä.

Luen hämmennyneenä ja vinosti hymyillen ympäristöfilosofian dosentti Leena Vilkan Oikeutta kallioille -artikkelia. Olen saanut sen matkalukemiseksi Sastamalaan Pirunvuorelle suuntautavalle kallioretelle.

Kallion järki?

Eihän kirjoituksessa ole järjen häivää. Mihin kalliot tarvitsivat oikeutta, nehan ovat clotonta ainesta, kiveä? Ja mitä merkitystä ja järkeä on kallioissa, ellei ihminen kiipeile niillä tai katsele maisemia niiden päällä?

– Tai louhi niitä murskaksi ja käytä omiin tärkeisiin tarkoituksiinsa, lisää vieressä kumisaappaat jalassa istuva mies melkein myrkyllisesti.

– Täkäläiset kalliot ovat noin kaksi miljardia vuotta vanhoja. Ja ihminen kuvittelee, että hänellä on oikeus hävittää ne, tehdä niistä maanteiden pohjia. Kun kallion louhii, se ei kasva takaisin. Ei koskaan, hän muistuttaa.

– Ihminen on maamyrrä, joka kaivaa maata jalkojensa alta, muotoilee mies ihmisen ”järjen ja merkityksen”.

Luonto ja yhteiskunta

Lakonisen lopullisia lauseita harvakseltaan pudotteleva herä on tuttu tuhansille tamperealaisille; Matti Kääntönen opetti historiaa ja yhteiskuntaoppia Kalevan lukiossa yli 30 vuotta. ”Yhteiskunnan kotkotukset”

Ihminen on maamyrrä.
Matti Kääntönen

olivat Kääntösen työ, luonto on hänen intohimonsa.

Kääntönen toimii Tampereen kasvitieteellisen yhdistyksen puheenjohtajana ja suostui lähtemään mukaamme asiantuntijaksi Sastamalan Pirunvuorelle.

– Enemmän kuin kallio minua kiinnostaa kaikki mitä sillä kasvaa.

Ja kalliollahan kasvaa. Ennen muuta jäkälää ja sammalta, mutta paljon muutakin: kuusi prosenttia Suomen eliölajeista löytyy kallioilta.

Alppien jämät

Ohitamme Ellivuoren rinteet, Kääntönen pudistelee päätään joten kuten riettaan näköisille hiihtohisseille ja puhuu geologisesta prosessista.

– Pirkanmaan halki kulki muinoin alppien korkuinen vuoristo, Svekofennidit. Se on rapautunut vähitellen pois. Kun tietää, miten hitaasti kivi kuluu, ymmärtää kuinka pitkältä ajankaksosta on kysymys.

Toinen mittatikka: Suomineidon muotoja 10 000 vuotta sitten kauniisti pyörästännyt manerjää mataloitti maamme vuoria arviolta seitsemän metriä, ei sen enempää.

Terveisiä Vernelle

Perillä. Lähdemme nousemaan Pirunvuoren huipulle vievää polkua. Sitä on turvallista kul-

Luonnossa 7/10

Aamulehden ja Pirkanmaan luonnonsuojelupiirin yhteinen juttusarja esittelee luonnon monimuotoisuutta. Kerran kuussa tutustutaan asiantuntijan johdolla ajankohtaiseen ilmiöön. Tällä kertaa aiheena ovat kalliot. Asiantuntija on Tampereen kasvitieteellisen yhdistyksen puheenjohtaja Matti Kääntönen. Sarjan aiemmat osat on julkaistu 1.4., 1.5., 2.7., 31.7., 12.9. ja 9.10. Seuraavaksi vuorossa on kuusi.

Fakta

Kivilinna

Vuonna 1906 taiteilija Emil Danielsson rakennutti Pirunvuorelle luonnonkivistä ateljeen. **Kivien** välissä ei käytetty mitään liitosmateriaalia, vaan ne muotoiltiin lekalla ja meisselillä toisiinsa sopiviksi. **Danielsson** asui kesät Kivilinnassa vaimonsa Auroran kanssa. **Kivilinna** peruskorjattiin vuosina 1997 ja 1998.

kea: alla on jopa 230 kilometriä kallioperää. Suomessa kallioperä on paksumpaa kuin missään muualla Euroopassa.

Pysähdyin ja painan korvan silokallion uurteseen.

Voin melkein kuulla, kuinka vanhojen merenpohjien hiekka ja savi hioutuvat syvyyksissä toisiaan vasten ja miten ammoin sitten kivetynyt kalkkivilijä huokalee kiteytyneiden magmakivien puristuksessa.

Korvaa alkaa kohta kuumottaa: syvällä ytimessä 6730 kilometrin päässä on lämmintä vähintään 6000 astetta; terveisiä Jules Vernelle.

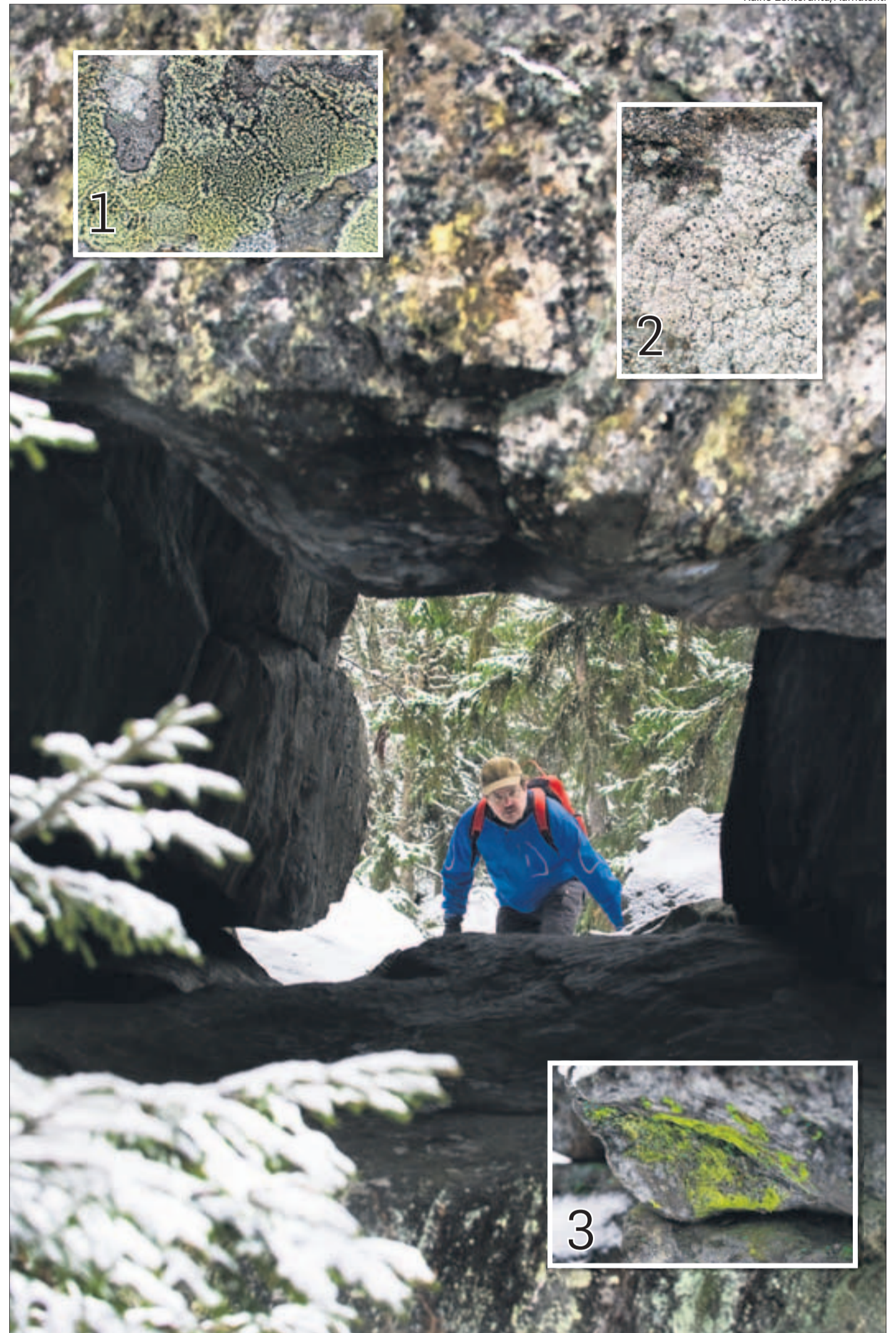
Pirkanmaan halki kulki muinoin alppien korkuinen vuoristo, Svekofennidit. Se on rapautunut vähitellen pois.

Mielikuvitus vei Vernen maapallon keskipisteeseen, mutta järjellä on sinne vielä matkaa: syvin ihmisen kallioperään kairama reikä ulottuu 15 kilometrin syvyyteen Kuolan niemimaalla.

Tupsulupon lumo

Kulkija Kääntönen on ehtinyt jo Emil Danielssonin Kivilinna-ateljeen luokse. Hän esittelee ylpeänä yli sata vuotta sitten ihmisoikarvetta, suppilorvijäkälää, kaarrekarvetta, tupsuluppua – ja tuo kellanvihreänä hohtava on varjorikkijäkälää.

Jatkamme Pirunvuoren laelle. Näköala järville, metsiin ja kyliin on huikaiseva, mutta Py-

Tampereen kasvitieteellisen yhdistyksen puheenjohtaja Matti Kääntönen kurkistaa kulkukiven alta. Pirunvuorelta näkymä maasta. 1. Keltakarttajäkälä täplittää kauniisti Pirunvuoren kallioita. 2. Kuppijäkälä valtaa alaa Kivilinnassa. 3. Varjorikkijäkälä hohtaa kellanvihreänä Pirunvuoren kallioilla.

Taiteilija Emil Danielssonin rakennuttama Kivilinna on seissyt Pirunvuorella yli sata vuotta. Matti Kääntönen löysi linnan kivistä yli 40 erilaista jäkälää.

Kommentti

Kallio kuuluu lapselle

Kalliot ovat paras paikka kasvattaa lapsia. Eikä heitä tarvitse edes viedä sinne, löytävät kyllä itse kallionsa.

Kallio opettaa enemmän kuin leikkipuisto, kirjasto, hiekkalaatikko ja aikuinen yhteensä.

Kallio kehittää ketteryyttä, sydäntä, rohkeutta ja älyä – mistä pääsisin parhaiten ylös, entä alas?

Kalliolta näkee kauas, paljon. Kalliolla kuulee tuulen ja puut, tuntee maan lämmön ja näkee veden työt, jäkälän ja

sammalen salaisuudet.

Kalliolla voi istua selät vastakkain vaikka työntönsä kanssa, kukaan ei näe. Ja kertoa kaiken. Tai olla kaikesta hiljaa.

Kallio on piilopaikka, turvapaikka, itkupaikka, aurinkopaikka.

Aikuiset: jos tuhoatte yhdenkin lapsen kallon, saatte sielullenne ikuisen vahingon. MATTI KUUSELA

Fakta

Kalliot

Suomen kallioperä on maapallon muinaisimpia osia, paikoin jopa 3,5 miljardia vuotta vanhaa.

Kalliot ovat kuivuuden takia vaativia elinpaikkoja, mutta ne ylläpitävät monimuotoista elämää. Noin kuusi prosenttia Suomen eliölajeista elää kalliolla – varsinkin sammaleet ja jäkälät viihtyvät.

Kalliolla esiintyy 125 eliölajia, jotka on luokiteltu uhanalaisiksi.

Pirkanmaalla kalliota uhkaa ensisijaisesti louhinta. Kiviainesta käytetään rakentamisessa, teiden pohjustuksessa ja liukkauden torjunnassa. Kallioita louhitaan aiempaa enemmän, koska sora ja hiekka ovat huvonneet: Suomessa käytetään soraa ja hiekkaa saman verran kuin 1990-luvun puolivälissä, mutta kalliomurskeen kulutus on kaksinkertaistunut.

Koska kalliota ei tule lisää, on kulutuksen vähentäminen, kiviaineksen kierrättäminen ja uusiutuvien materiaalien kehittäminen ainoa vaihtoehto.

Kivilinnan kivissä kasvaa muun muassa suppilorvijäkälää.

TORSTAISTA SUNNUNTAIHIIN

LUHTA

TEHTAANMYYMÄLÄN

HINTARALLI

18.-21.11.
IDEAPARKISSA

TUHANSIA TUOTTEITA HINNOILLA, JOITA ET NÄE TÄMÄN JÄLKEEN MISSÄÄN!

mm. ulkoiluasuja lapsille, naisille & miehille, takkeja, housuja, neuleita, kodintekstiilejä, pyyhkeitä, astioita...

TERVETULOA TEKEMÄÄN LÖYTÖJÄ!

PE 10-20
LA 10-18 • SU 12-18

Ideaparkin keskuspuiston laidalla kakkoskerroksessa Iskun vieressä

Tervetuloa Kaakelipäiville

19.-20.11!

Kaikki laatat Kaakelipäiviltä

-30%

Paljon poistotuotteita jopa -60% | Tarjolla kahvia ja pullaa!

Kaakelikeskus

Kaakelikeskus Tampere Oy | Viinikankatu 45 | Tampere
www.kaakelikeskus.fi | avoinna pe klo 9-18, la 10-14
(Kaakelipäivinä pe klo 19 ja la klo 15 asti!)